

SNI gyermekek eredménye az OKM-ben

Dr. Hegedűs Roland, hegedusroland1989@gmail.com
 Debreceni Egyetem, Gyermeknevelési és Gyógypedagógiai Kar

Szakirodalmi áttekintés:

Mesterházy Zsuzsa és Szekeres Ágota (2019):

Tanulási nehézségek, problémák teljeskörű leírása és feltárása. A tanulási nehézségek típusai és kialakulásuk háttere

Leroy és munkatársai (2018):

Speciális nevelési igényű (SNI) tanulók kisebb mértékben reprezentáltak a PISA mérésen, ami csökkenti a társadalmi egyenlőséget, ezáltal csökkentve az oktatási színvonalukat

Szabó és munkatársai (2018):

Országos kompetenciamérés (OKM) adatainak elemzése átfogóan, területi szempont alapján régiós bontásban

Pusztai Gabriella (2009):

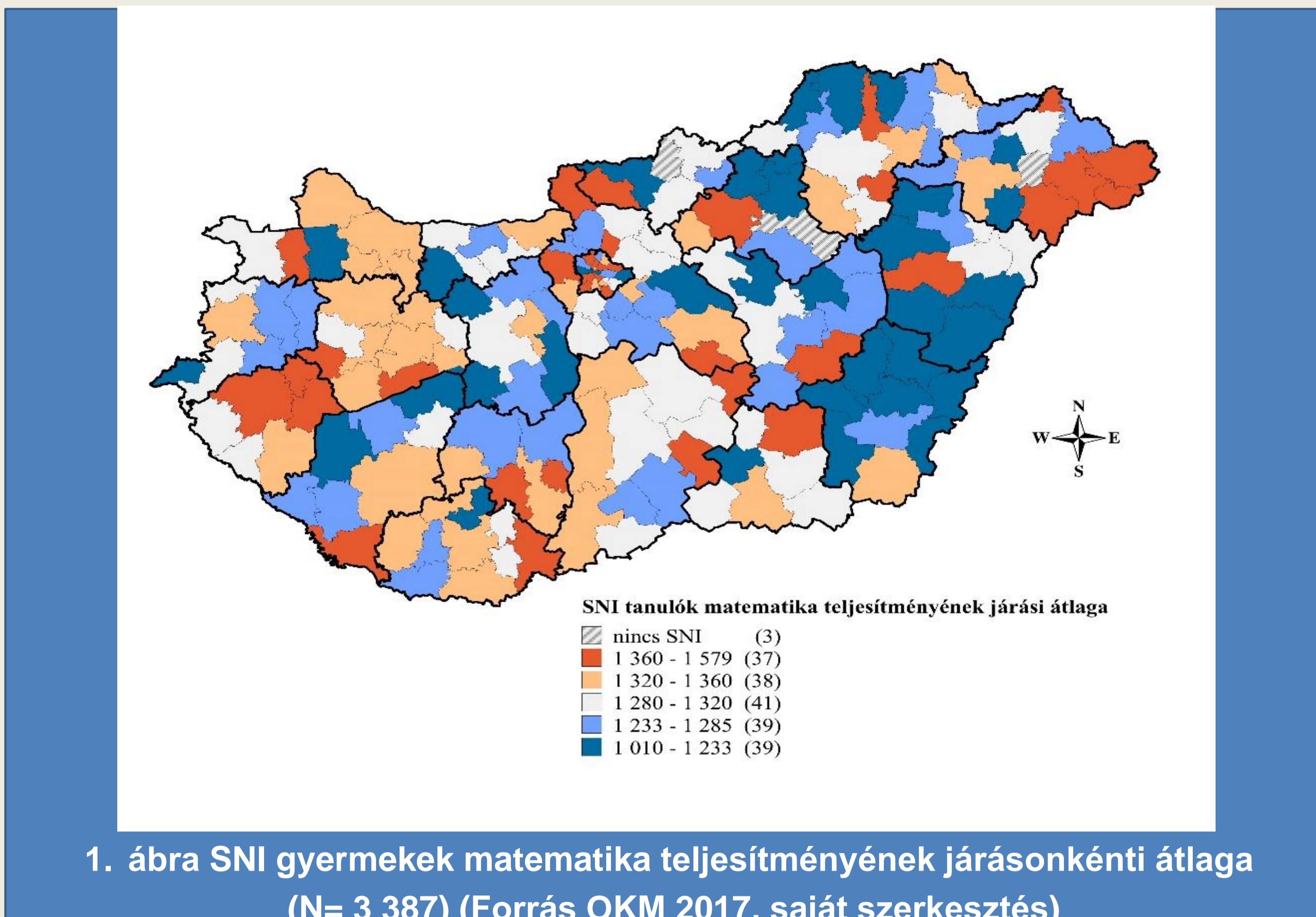
Egyházi intézmények hozzáadott értéke a tanulói teljesítményhez. Kevesebb hátrányos helyzetű és speciális nevelési igényű gyermek jár ezekbe az iskolákba, de fokozatos nyitás tapasztalható

Burnet, Bruce és Lampert, Joanne (2011):

A családi háttér és a gyermek fejlesztésére szánt energia és anyagi ráfordítás kapcsolata

Dessemontet és munkatársai (2012):

Az inkluzívan nevelkedő tanulásban akadályozott gyermekek matematikai eredményei nem térnek el a szegregáltan nevelkedő gyermekekétől, de a szövegértési eredményeik jobb

Hipotézisek:

1. A tanulási zavarral küzdő gyermekek eredményei azokon a területeken jobbak, ahol magasabb a gazdasági fejlettség.
2. Fenntartónként különbség van a tanulási zavarral küzdő tanulók teljesítménye között.
3. A tanulási zavarral küzdő tanulók esetében is igaz, hogy a lányok jobbak szövegértésben, a fiúk pedig matematikában.
4. A jobb családi háttér jobb tanulói eredményekkel társul a tanulási nehézséggel küzdő tanulók esetében is.

Kutatás bemutatása:

2017. évi Országos kompetenciamérés 6. osztályos tanuló adatbázisának SPSS programmal való elemzése

Összes tanuló 91 599 fő

Tanulási zavarral küzdő tanuló 3 849 fő (4,2%)

Az elemzést megelőzően kialakítottuk összehasonlásokkal a tanulási zavar változót, a fenntartói és az édesanya iskolai végzettsége változót.

MapInfo programmal ábráztuk a tanulási zavarral küzdő gyermekek matematika eredményét.

Matematika eredmények területi különbsége tanulási nehézséggel küzdő tanulóknál (1. ábra):

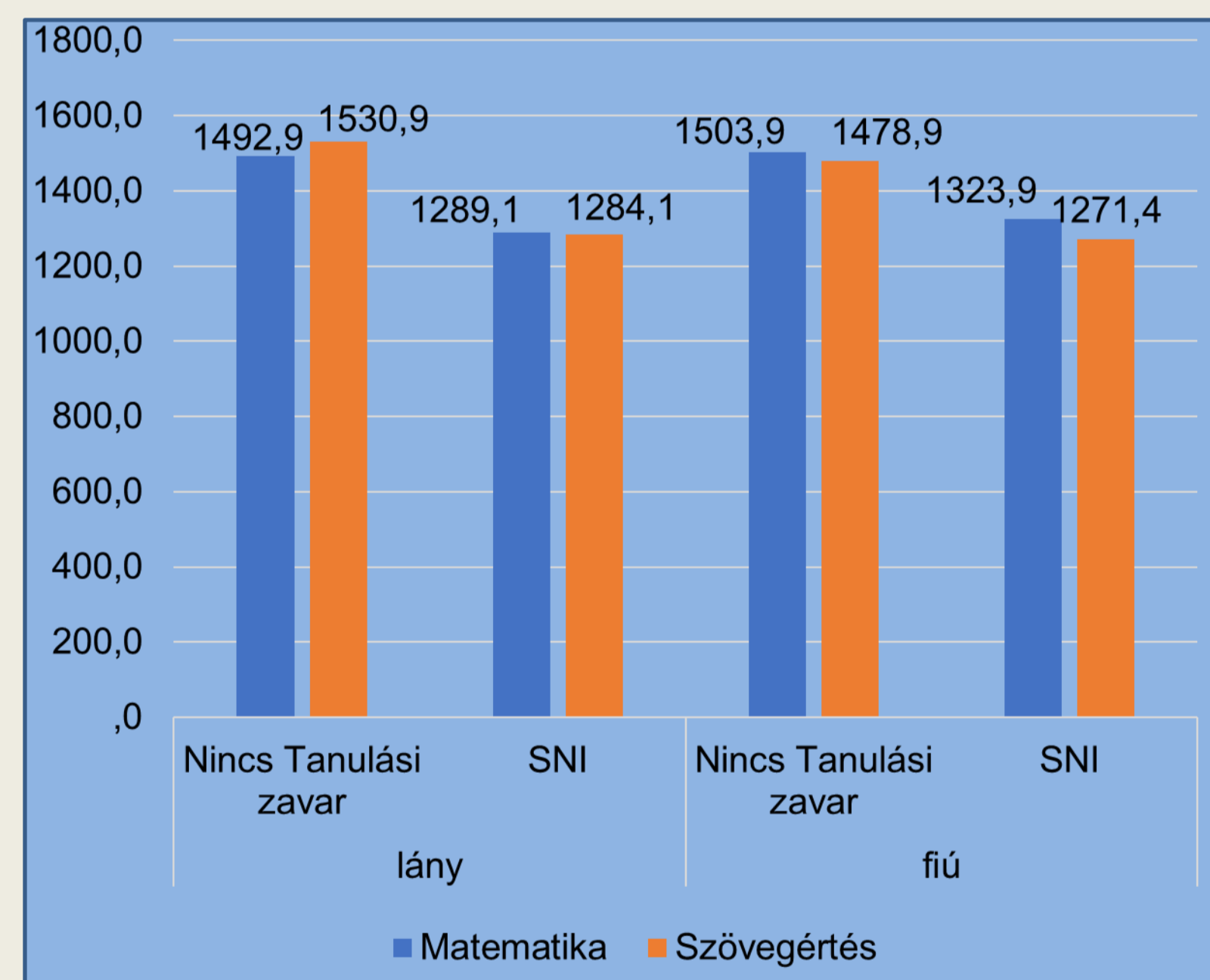
- Három olyan járás van, ahol nem volt tanulási nehézséggel küzdő tanuló
- A nyugati országokban átlagosan magasabbak a tanulói teljesítmények
- Körülhatárolhatók azok a területek, ahol alacsonyok a tanulói teljesítmények (például Békés és Hajdú-Bihar megye)
- Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében vannak olyan jársok, ahol alacsony gazdasági fejlettség mellett a tanulók jobb eredményeket érnek el
- A fővárosi kerületek is megosztottak

			Matematika	Szövegértés
Állami	Nincs Tanulási zavar	Átlag	1496,2	1500,9
		N	67507	67527
	Tanulási zavar	Átlag	1311,9	1274,8
Egyházi	Nincs Tanulási zavar	Átlag	1514,5	1527,3
		N	13279	13285
	Tanulási zavar	Átlag	1310,7	1284,5
Egyéb	Nincs Tanulási zavar	Átlag	1450,2	1473,6
		N	1332	1343
	Tanulási zavar	Átlag	1312,1	1255,4
		N	57	57

1. táblázat Tanulási zavarral küzdő és nem küzdő tanulók matematika és szövegértés eredménye fenntartónként (N_{mat} = 85 505, N_{szöv} = 85 545, sign=0,000)

Tanulói teljesítmény és fenntartó (1. táblázat):

- Állami intézményben tanul a legtöbb tanulási zavarral küzdő tanuló
- Matematika teljesítmény esetében szinte nincs különbség a tanulási zavarral küzdő tanulók között a fenntartó szerint
- A tanulási zavarral nem küzdő tanulók esetében a különbség számottevő az egyházi intézmények javára
- Szövegértésnél már a tanulási zavarral küzdő tanulók esetében is van különbség, legjobban az egyházi intézményekben teljesítenek
- A két tanulói csoport között az egyházi intézményekben a legnagyobb a különbség, míg az egyéb és állami fenntartású intézményekben kisebb mértékű, de jelentős különbség tapasztalható

2. ábra Tanulási zavarral küzdő és nem küzdő tanulók matematika és szövegértés eredménye a tanulók neme alapján (N_{mat} = 85 505, N_{szöv} = 85 545, sign=0,000)

Tanulói teljesítmény és nem közötti kapcsolat (2. ábra):

- A tanulási zavarral nem küzdő lányok esetében igaz, hogy a szövegértés eredménye jobb, míg a tanulás zavarral küzdő lányok esetében közel azonos
- A fiúk esetében a matematika eredmény jobb mind a két vizsgált csoport esetében, sőt a tanulási zavarral küzdők esetében nagyobb a különbség a matematika és szövegértés között
- A tanulási zavarral küzdő tanulóknál is igaz, hogy a lányok jobban teljesítenek szövegértésből, míg a fiúk matematikából
- A fiúk esetében kisebb a különbség a tanulási zavarral nem küzdők és tanulási zavarral küzdők teljesítményei között
- Látható, hogy a szövegértés esetében van a nagyobb különbség a két csoportnál, míg a matematikánál kisebb a különbség pontértéke

Végzettség		Matematika	Szövegértés
Általános vagy kevesebb	Nincs Tanulási zavar	Átlag 1353,7	1341,5
	Tanulási zavar	N 10854	10861
	Átlag	1281,9	1239,4
Középfokú végzettség érettségi nélkül	Nincs Tanulási zavar	Átlag 1446,8	1447,0
	Tanulási zavar	N 16529	16530
	Átlag	1294,7	1264,6
Érettségi	Nincs Tanulási zavar	Átlag 1519,9	1530,0
	Tanulási zavar	N 21959	21963
	Átlag	1345,8	1308,5
Főiskolai/ egyetemi diploma	Nincs Tanulási zavar	Átlag 1596,6	1615,1
	Tanulási zavar	N 22886	22893
	Átlag	1384,1	1349,1
		N 385	386

2. táblázat Tanulási zavarral küzdő és nem küzdő tanulók matematika és szövegértés eredménye édesanyák/nevelőanyák végzettsége alapján (N_{mat} = 75 101, N_{szöv} = 75 123, sign=0,000)

Tanulói teljesítmény és édesanyák/nevelőanyák végzettsége (2. táblázat):

- Minél magasabb az édesanya/nevelőanya végzettsége, annál jobb a gyermekek matematika és szövegértés eredménye, amely a tanulási zavarral küzdőkre is igaz
- A tanulási zavarral küzdő gyermekeknél közel állandó a különbség az édesanya/nevelőanya végzettségétől függetlenül
- Minél magasabb az édesanyák/nevelőanyák iskolai végzettsége, annál nagyobb a különbség a tanulási zavarral küzdő és nem küzdő tanulók eredményei között
- Megállapítható az is, hogy a szövegértés esetében az édesanyák/nevelőanyák végzettségének növekedésével nagyobb mértékben nő a két tanulói csoport közötti különbség, mint a matematika esetében

Összefoglalás:

1. A tanulási zavarral küzdő gyermekek eredményei azokon a területeken jobbak, ahol magasabb a gazdasági fejlettség. **-részben igazolódott**
2. Fenntartónként különbség van a tanulási zavarral küzdő tanulók teljesítménye között. **-részben igazolódott**
3. A tanulási zavarral küzdő tanulók esetében is igaz, hogy a lányok jobbak szövegértésben, a fiúk pedig matematikában. **- igazolódott**
4. A jobb családi háttér jobb tanulói eredményekkel társul a tanulási nehézséggel küzdő tanulók esetében is. **- igazolódott**

Hivatkozott irodalom:

- Burnet, B. és Lampert, J. (2011): Teacher Education and the Targeting of Disadvantage. *Creative Education*, 2(5), 446-451.**
- Dessemontet, R. S., Bless, G. és Morin, D. (2012): Effects of inclusion on the academic achievement and adaptive behaviour of children with intellectual disabilities. *Journal of Intellectual Disability Research*, 56(6), 579-587.**
- Mesterházy, Zs. és Szekeres, Á. (2019): A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar, Budapest**
- LeRoy, B. W., Samuel, P., Deluca, M. és Evans, P. (2018): Students with special educational needs within PISA. *Assessment in Education: Principles, Policy & Practice*, 1-11. DOI: 10.1080/0969594X.2017.1421523**
- Pusztai Gabriella (2009): A társadalmi tőke és az iskola. Kapcsolati erőforrások hatása az iskolai pályafutásra. Új Mandátum Kiadó, Budapest.**
- Szabó, L. D., Szepesi I., Takácsné Kárász J. és Vadász Cs. (2018): Országos kompetenciamérés 2017. Oktatási Hivatal, Budapest.**